

Περίπατος στα παλιά βιομηχανικά κτήρια και την ιστορία τους

Ένας Περίπατος στα παλιά βιομηχανικά κτήρια και την ιστορία τους

Walking through old industrial buildings and their history

Το Πλωμάρι, όσο αφορά την παραγωγή λαδιού και των παραγώγων του, αναδείχτηκε στο μεγαλύτερο βιοτεχνικό και βιομηχανικό κέντρο της Λέσβου, μετά την πρωτεύουσα Μυτιλήνη μέχρι τις αρχές του 20ου αιώνα περίπου. Η άμεση γεινίαση της Λέσβου με τις Μικρασιατικές ακτές (Αϊβαλί, Σμύρνη, Αδραμύττι), η μεγάλη παραγωγή ελαιολάδου, οι νόμοι των Οθωμανών κατά την τελευταία περίοδο της Τουρκοκρατίας καθώς και τα συμφέροντα και το ενδιαφέρον των μεγάλων δυνάμεων για την περιοχή, δίνουν την ευκαιρία στους κατοίκους του νησιού να εκσυγχρονίσουν κατά τα τέλη του 19ου αιώνα τα βιομηχανικά κτήριά τους. Τα πρώτα ελαιοτριβεία κατασκευάστηκαν στο Πλωμάρι στα 1860 και ακολούθησε η κατασκευή πληθώρας βιομηχανικών συγκροτημάτων στην περιοχή. Μάλιστα στα 1909, ο Οικονόμος Τάξης αναφέρει ότι υπήρχαν δώδεκα σαπωνοποιεία, δέκα ελαιοτριβεία, ένα υδραυλικό αλευροποιείο, δύο πυρηνελαιοεργοστάσια στην ανατολική είσοδο της πόλης και δύο ατμοκίνητα ελαιοτριβεία ταλκ.

Τα περισσότερα παλιά βιομηχανικά κτήρια στο Πλωμάρι είναι σήμερα ερειπωμένα. Ελάχιστα από αυτά έχουν αποκατασταθεί φιλοξενώντας μια νέα χρήση. Στο παρελθόν, όμως ο ρόλος τους υπήρξε σημαντικός στην οικονομική ανάπτυξη της πόλης του Πλωμαρίου αλλά και στη μετέπειτα πολιτιστική και πνευματική ανάπτυξή της. Επομένως στόχος της συγκεκριμένης περιπάτου είναι να προβληθούν τα κτήρια αυτά, να συντηρηθούν & να αποκατασταθούν και να διαδραματίσουν το δικό τους νέο ρόλο στην οικονομική, πολιτιστική και πνευματική ανάπτυξη όσον αφορά την προβολή των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής του Πλωμαρίου.

Ο περίπατος αυτός αναφέρεται στην περιγραφή των χαρακτηριστικών γνωρισμάτων δέκα βιομηχανικών κτηρίων στην πόλη του Πλωμαρίου Λέσβου. Η επιλογή των κτηρίων, τα οποία θα αναλυθούν, έγινε με κριτήριο την αντιπροσώπευση χαρακτηριστικής λειτουργίας (σαπωνοποιεία, ελαιοτριβεία και μικτά εργοστάσια), χαρακτηριστικής θέσης (παραλιακό μέτωπο και κατά μήκος του ποταμού Σεδούντα) και αξιόλογου δείγματος της τοπικής βιομηχανικής αρχιτεκτονικής. Με βάση αυτή την επιλογή υπάρχουν 2 ενότητες αναφορικά με την περιγραφή των κτηρίων: 1η ενότητα: τα «παρά-Σεδούντεια» και 2η ενότητα: τα «παρά-Ταρσάνεια». Η περιγραφή των κτηρίων θα γίνεται «προοδευτικά» από το κεντρικότερο (κέντρο θεωρείται η κεντρική πλατεία Πλωμαρίου) προς το πιο απομακρυσμένο. Παρατίθεται για κάθε κτήριο σύντομο ιστορικό, αρχιτεκτονική περιγραφή και φωτογραφική αποτύπωση. Σκοπός του περιπάτου είναι η παρουσίαση του κτηριακού αποθέματος των κυριότερων βιομηχανικών κτηρίων του Πλωμαρίου, με στόχο τη γνωριμία και την προστασία & βέλτιστη αξιοποίηση της πλούσιας βιομηχανικής κληρονομιάς του Πλωμαρίου.

Ο συγγραφέας
Γιώργος Κακές